

ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพ การทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Relationship between Code of Accounting Professional Ethics and Work Efficiency of Accountants in the Northeastern Region

สุพัตรา รักการศิลป์¹ / เอมอร แสงวงโรตม์² / พกามาต บุตรสาลี³

Supatra Rakarnsin / Em-on Sawaengwarot / Pakamat Butsalee

¹⁻³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Assistant Professor Dr., Accounting Program, Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University

Received: February 8, 2022

Revised: April 26, 2022

Accepted: April 27, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 110 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความรู้ความสามารถมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวม ด้านคุณภาพงาน ด้านความทันเวลา และด้านปริมาณงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการรักษาความลับ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน ด้านความทันเวลา ด้านปริมาณงาน และด้านความถูกต้องของงบการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: จรรยาบรรณวิชาชีพ, ประสิทธิภาพการทำงาน, นักบัญชี,
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Abstract

The objective of this study was to examine the relationship between the code of accounting professional ethics and the work efficiency of accountants. The data were collected from 110 accountants in the Northeastern region by using a questionnaire. Statistics used for analyzing the data were multiple correlation analysis, and multiple regression analysis. The findings indicated that: 1) the code of accounting professional ethics in terms of integrity, confidentiality, and knowledge and ability was positively correlated with overall performance of the financial statements with statistical significance at the 0.05 level, and 2) the code of accounting professional ethics in terms of confidentiality was positively correlated with performance ability, timeliness, workload, and the accuracy of the financial statements with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: code of accounting professional ethics, work performance, accountants,
the northeastern region

บทนำ

ปัจจุบันมีเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าสูงขึ้นส่งผลให้ธุรกิจทุกธุรกิจเกิดการ
แข่งขันกันหลากหลายรูปแบบ ส่งผลให้ธุรกิจต้องปรับแนวทางการดำเนินงานเพื่อ
เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ข้อมูลทางการบัญชีจึงถือเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อ
องค์กรธุรกิจ ทั้งองค์กรธุรกิจที่แสวงหากำไร และไม่แสวงหากำไร ซึ่งข้อมูลทาง

การบัญชีมีบทบาทต่อผู้ใช้ภายนอกองค์กรด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป องค์กรที่สามารถใช้ข้อมูลทางการบัญชีให้เป็นประโยชน์ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะมีความได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่า (Uthansawat, 2013; Jantimee & Meemak, 2016, p. 112) ข้อมูลทางการบัญชีมีบทบาทมากยิ่งขึ้น องค์กรทุกองค์กรต้องมีการจัดทำบัญชีตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งบุคคลที่มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีให้องค์กรนั้นคือ “ผู้ทำบัญชี” ผู้ทำบัญชีมีหน้าที่ในการจัดทำรายงาน เพื่อแสดงถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดไว้ ดังนั้น นักบัญชีจึงต้องการตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานของตนเอง โดยจะต้องปฏิบัติงานบนพื้นฐานของจรรยาบรรณของนักบัญชีที่ดี เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงและเพื่อให้ตัวนักบัญชีเอง สามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จในการทำงานได้ ซึ่งจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีถือเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับประมวลความประพฤติหรือวิธีปฏิบัติงานที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคนต้องยึดถือ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นมืออาชีพและเสริมสร้างเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีกรอบความประพฤติที่สอดคล้องกับศีลธรรมและหลักการครองชีพให้เป็นที่ประจักษ์แก่ลูกค้าและสาธารณชน เพื่อความน่าเชื่อถือและไว้วางใจในผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณจึงเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบัน เพราะถ้าบุคลากรในองค์กรขาดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณแล้ว โอกาสที่องค์กรจะเจริญเติบโตก้าวหน้าก็ลดน้อยลงเช่นกัน ในขณะที่โอกาสที่จะประสบกับความล้มเหลวกลับมากขึ้น ซึ่งหากบุคคลใดไม่มีคุณธรรมเป็นหลักเบื้องต้นแล้ว เป็นการยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนเองและวิชาชีพนั้น ๆ (Lekruengsin, 2013, 5 - 6; Sripor et al., p. 1)

ดังนั้น เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีที่จัดทำขึ้นจากนักบัญชีมีความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งานครบที่สุด นักบัญชีควรปฏิบัติงานบนพื้นฐานของจรรยาบรรณ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ ความรู้ความสามารถ ความ

โปรงใส และการรักษามาตรฐานการปฏิบัติงาน การรักษาความลับ พฤติกรรมทางวิชาชีพ และความโปรงใส (Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage of His Majesty the King, 2018, pp. 19-20) ซึ่งการทำบัญชีอย่างมีจรรยาบรรณจะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยใช้เทคนิคและวิธีการทำงานเพื่อให้บรรลุผลทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดประหยัดเวลาและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเป็นที่น่าพอใจของทุกฝ่ายโดยให้เสียต้นทุนน้อยที่สุดและได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องทันต่อเหตุการณ์และเชื่อถือได้ (Thapthanee, 2017, p. 30) ซึ่งในองค์กรเอกชนการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหารที่จะต้องให้ความใส่ใจ และคำนึงถึงความเหมาะสมของการมอบหมายอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งงานต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักบัญชีมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการจัดทำรายงานทางการเงินขององค์กร ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและที่สำคัญ นักบัญชีจะต้องมีความรอบรู้ สามารถทำความเข้าใจในลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจ (Yodchan, 2015, p. 2)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย (Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage of His Majesty the King, 2018, pp. 19-20) ดังนี้

ภาพ 1

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,356 คน (Department of Business Development, 2018)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 110 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) สำหรับวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง คณะผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- 1) นำรายชื่อพนักงานบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือพร้อมด้วยที่อยู่จำนวน 1,356 คน ลงในกล่องแบบทึบเพื่อเตรียมไว้สำหรับการสุ่มจับ
- 2) คณะผู้วิจัยทำการหยิบรายชื่อพนักงานบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือขึ้นมาจนกว่าจะครบตามจำนวนคือ 302 คน และ
- 3) คณะผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สุ่มหยิบจับขึ้นมาทั้ง 302 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 5 ข้อ ด้านความเที่ยงธรรม จำนวน 5 ข้อ ด้านความเป็นอิสระ จำนวน 5 ข้อ ด้านความรู้ความสามารถ จำนวน 5 ข้อ ด้านความโปร่งใส จำนวน 5 ข้อ และด้านการรักษาความลับ จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพงาน จำนวน 5 ข้อ ด้านความ

ทันเวลา จำนวน 5 ข้อ ด้านปริมาณงาน จำนวน 5 ข้อ และด้านความถูกต้องของงบการเงิน จำนวน 5 ข้อ และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการต่อไปนี้อย่างน้อย 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม 2) จัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการระดมความคิดเห็นของกลุ่ม (Group Think) โดยใช้เทคนิค Appreciation-Influence-Control (AIC) การระดมความคิดเห็น (Brainstorming) แผนที่ความรู้ (Mind Mapping) รวมทั้งการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และข้อจำกัด (SWOT Analysis) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การจัดกลุ่มประเด็นปัญหา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อนำข้อมูลไปสร้างแบบสอบถามซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มและให้ข้อมูล ได้แก่ 2.1) คุณแพรวทิพย์ ชูเลิศชนันท์ ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัดชัยวัฒน์การบัญชี 2.2) คุณกิริยา ปิยะวงศ์ ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด คิวการบัญชี 2.3) คุณชริตา นิพรัมย์ ผู้จัดการบริษัท พี.เอ็น.บัญชี 1999 จำกัด 2.4) คุณภูติส ชาติสง กรรมการผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด ชัยวัฒน์การบัญชี และ 2.5) คุณเฟื่องฤทัย เข็ยรัมย์ กรรมการผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด คิวการบัญชี 3) จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ของการวิจัย และสมมติฐานการวิจัย 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ในสาขาวิชาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข 5) ปรับปรุงแก้ไขสอบถาม แล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

5.1) การนำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try - Out) กับนักบัญชีในบริษัทจำกัดใน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน 5.2) การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.7612 - 0.9473 และความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.7195 - 0.9128 และ 5.3) การหาค่าอำนาจจำแนก แบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Corrected Item - total Correlation ซึ่งความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.5021 - 0.9398 และความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.5325 - 0.8893 และ 6) นำผลที่ได้จากการตรวจสอบ คุณภาพของแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยส่งแบบสอบถามไป ตามจำนวน กลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้ 1) ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของเอกสารเตรียมนำส่งทางไปรษณีย์ 2) ขออนุญาตส่งเอกสารจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยแนบไปพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม 3) ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงนักบัญชีในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 302 ฉบับ ตามชื่อ ที่อยู่ ตามที่ได้รับข้อมูลอีเมลจากกรม

พัฒนารูกระบบการคำ โดยแนบซองจดหมายตอบกลับไปพร้อมกับแบบสอบถาม ซึ่งกำหนดให้ส่งจดหมายตอบกลับทางไปรษณีย์ ภายใน 30 วัน 4) เมื่อครบกำหนดมีแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 68 ฉบับ หลังจากนั้นคณะผู้วิจัยได้มีการโทรประสานขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจากหน่วยงานที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับมา ซึ่งหลังจากที่ได้มีการโทรศัพท์ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามทำให้มีแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ตอบกลับมารั้งที่ 2 จำนวน 42 ฉบับ ส่วนแบบสอบถามส่วนที่เหลือ จำนวน 192 ฉบับถูกตีกลับเนื่องจากไม่มีผู้รับและย้ายที่อยู่ จำนวน 49 ฉบับ เลิกกิจการ จำนวน 17 ฉบับ และติดต่อไม่ได้เลย จำนวน 126 ฉบับ โดยรวมระยะเวลาในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล 45 วัน ดังนั้น แบบสอบถามที่นำไปวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามครั้งที่ส่งกลับมารั้งที่ 1 จำนวน 68 ฉบับ และครั้งที่ 2 จำนวน 42 ฉบับ รวมทั้งสิ้น จำนวน 110 ฉบับ 5) ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับมา พบว่า มีความสมบูรณ์ จำนวน 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 36.42 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar and Day (20012) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ว่ามีขนาดตัวอย่างที่ได้มีความเหมาะสมและเพียงพอที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป และ 6) ดำเนินการนำแบบสอบถามที่มีความครบถ้วน และสมบูรณ์มาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ

แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน โดยใช้วิธีการประมวลผล

ตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2-3 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับบรรยายและสรุปผลการวิจัย ซึ่งกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (Srisa-at, 2011, p.121)

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	กำหนดให้เป็น 5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	กำหนดให้เป็น 4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	กำหนดให้เป็น 3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	กำหนดให้เป็น 2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	กำหนดให้เป็น 1 คะแนน

แล้วนำคะแนนไปหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (Srisa-at, 2011: 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) และการหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminate Power) โดยใช้เทคนิค Item - Total Correlation และ 3X สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จากสถิติที่ใช้ในการทดสอบการวิจัย คณะผู้สามารถสรุปสมการที่ใช้ได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สมการ Working Efficiency} = & \beta_0 + \beta_1 \text{ Integrity} + \beta_2 \text{ Justice} + \beta_3 \text{ Independence} \\ & + \beta_{14} \text{ Competency} + \beta_5 \text{ Transparency} + \beta_6 \text{ Confidentiality} + \varepsilon \end{aligned}$$

ผลการวิจัย

1. นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และประสิทธิภาพการทำงานนำเสนอในตาราง 1

ตาราง 1

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ
บัญชี และประสิทธิภาพการทำงาน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี			
1. ด้านความซื่อสัตย์	4.54	0.47	มากที่สุด
2. ด้านความเที่ยงธรรม	4.52	0.45	มากที่สุด
3. ด้านความเป็นอิสระ	4.28	0.64	มาก
4. ด้านความรู้ความสามารถ	4.31	0.59	มาก
5. ด้านความโปร่งใส	4.61	0.46	มากที่สุด
6. ด้านการรักษาความลับ	4.67	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	4.60	0.45	มากที่สุด
ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน			
1. ด้านคุณภาพงาน	4.54	0.46	มากที่สุด
2. ด้านความทันเวลา	4.44	0.52	มาก
3. ด้านปริมาณงาน	4.43	0.50	มาก
4. ด้านความถูกต้องของงบการเงิน	4.55	0.46	มากที่สุด
โดยรวม	4.57	0.43	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.45) และเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาความลับ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) ด้านความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.46) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.47)

ด้านความเที่ยงธรรม ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.45) ด้านความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.59) และด้านความเป็นอิสระ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.64) และนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.43) และเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้องของงบการเงิน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.46) ด้านคุณภาพงาน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.46) ด้านความทันเวลา ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.52) และด้านปริมาณงาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.50)

2. จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (WE) และตัวแปรที่พยากรณ์ประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (WE) ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (IT) และด้านความรู้ความสามารถ (CP) นำเสนอในตาราง 2

ตาราง 2

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (WE) ของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	ประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (WE)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	การถดถอย	มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.878	0.317	5.922	0.000*
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (IT)	0.305	0.078	3.900	0.000*
ด้านความรู้ความสามารถ (CP)	0.304	0.062	4.896	0.000*
F = 40.016 p = 0.000 ^a Adjusted R ² = 0.417				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (IT) และด้านความรู้ความสามารถ (CP) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวม (WE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (IT) และด้านความรู้ความสามารถ (CP) ไปสร้างสมการ พหุการณกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (WE) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพหุการณปรับปรุง (AdjR^2) เท่ากับ 0.417 โดยได้สมการพหุการณ ดังนี้

$$\text{WE} = 1.878 + 0.305(\text{IT}) + 0.304(\text{CP})$$

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับ ประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะผู้วิจัย สามารถอภิปรายผลหารวิจัยได้ ดังนี้ 1) นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้าน การรักษาความลับ ด้านความโปร่งใส ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความเที่ยงธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความรู้ความสามารถ และด้านความเป็นอิสระอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก จรรยาบรรณผู้ทำบัญชีเป็นสิ่งสำคัญต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้ทำบัญชีต้องคำนึงถึงการนำจรรยาบรรณไปใช้ในการตัดสินใจทางวิชาชีพ และทางกาจัดการเพื่อช่วยให้ผู้ทำบัญชีมีเหตุผลในการตัดสินใจกระทำสิ่งใด ๆ ด้วยการสำนึกในความถูกผิด ความเหมาะสมดังตามจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีจึงเป็นการประมวลผลความประพฤติที่ผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละแขนงกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมปกป้องเกียรติคุณชื่อเสียงสมาชิกในวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sasee (2019, p. 31) พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติ โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากร ด้านเวลา และด้านปริมาณงานอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านคุณภาพของงานอยู่ในระดับมาก

ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Meemak et al. (2016, p. 658) พบว่า จรรยาบรรณของนักบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความโปร่งใส และด้านการรักษาความลับ 2) นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้องของงบการเงิน และด้านคุณภาพงานอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความทันเวลา และด้านปริมาณงานอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นเช่นนี้เนื่องจาก การทำงานให้หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือเอกชนต่างก็ตระหนักถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการหรือวิธีการทำงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การสร้างความสำเร็จในการทำงาน หรือเทคนิคการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ตลอดจนการทำงานอย่างไรให้มีความสุข นั้นแสดงว่าองค์กรทั้งหลายต่างก็มีความเห็นตรงกันว่าองค์กรจะมีความเจริญก้าวหน้าหรือพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศได้นั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งอยู่ที่ ผู้ปฏิบัติงานมีคุณภาพ และสามารถทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประสิทธิภาพการทำงานเป็นการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผลสำเร็จของงานต้องมีคุณภาพและความถูกต้อง เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Homsuwan (2014, Abstract) พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านความทันเวลา ด้านประโยชน์การนำไปใช้ ด้านคุณภาพของผลงาน ด้านการประหยัดทรัพยากร และด้านปริมาณงาน ตามลำดับ 3) จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความรู้ความสามารถมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวม ด้านคุณภาพงาน ด้านความทันเวลา และด้านปริมาณงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก การทำงานด้านบัญชีจะอาศัยจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีแล้ว ผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้และความสามารถในการทำงาน เพราะงานด้านบัญชีจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์การทำงาน จึงจะทำให้

งานประสบผลสำเร็จทันเวลา ผลงานที่ออกมามีคุณภาพรวมไปถึงปริมาณงานตรงตามความต้องการที่วางไว้ และหากผู้ทำบัญชีมีทั้งความซื่อสัตย์สุจริตและความรู้ความสามารถควบคู่กัน ก็จะช่วยส่งผลให้งานที่ออกมามีคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Damchu and Chanowan (2017, p. 917) พบว่า คุณสมบัตินักบัญชีที่สถานประกอบการต้องการให้พัฒนามากที่สุด ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ในเรื่องความอดทนอดกลั้น และปัจจัยด้านอายุ มีความสัมพันธ์กับด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ และด้านความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ในด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์ในด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณและด้านความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Muengjun et al. (2013, p. 48) ที่พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านสมรรถนะวิชาชีพบัญชี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านการสร้างความเชื่อมั่นในการนำเสนอข้อมูล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม และ 4) จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการรักษาความลับ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน ด้านความทันเวลา ด้านปริมาณงาน และด้านความถูกต้องของงบการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในด้านการรักษาความลับของข้อมูลนั้น ผู้ทำบัญชีจะต้องเคารพคุณค่าและสิทธิของผู้เป็นเจ้าของในข้อมูลที่ได้รับและไม่เปิดเผยข้อมูลโดยปราศจากอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม เว้นแต่มีกฎหมายหรือวิชาชีพกำหนดไว้ ถ้าหากผู้ทำบัญชีสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณด้านการรักษาความลับ หรือจรรยาบรรณของผู้ทำบัญชีด้านต่าง ๆ ได้ ก็ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานไม่ว่าจะเป็น ด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงานที่เสร็จตามต้องการ รวมไปถึงด้านความถูกต้องของงบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sasee (2019, p. 46) พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความ

โปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์ สุจริต 2) ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน 3) ด้านการรักษาความลับ 4) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ 5) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล หรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ และ 6) ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 สำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรให้ความสำคัญกับบทบาทของตัวแปรจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีในประเด็นการปฏิบัติงานโดยปราศจากการควบคุมที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าประเด็นดังกล่าวมีค่าระดับความคิดเห็นต่ำสุด ซึ่งหากนักบัญชีมีการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสมหรือการปฏิบัติงานปราศจากการควบคุมที่ดีอาจจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในการทำงาน รวมถึงการให้ความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อองค์กร

1.2 สำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรให้ความสำคัญกับบทบาทตัวแปรจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและด้านความรู้ความสามารถ เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งหากการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ไม่มีความซื่อสัตย์หรือไม่มีความรู้ในวิชาชีพอาจจะส่งผลทำให้นักบัญชีรับรู้รายการผิดซึ่งส่งผลให้ผลการดำเนินงานมีความคลาดเคลื่อนต่อความเป็นจริงอันจะส่งผลกระทบต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารในอนาคตได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรมีศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานในเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อยืนยันผลการศึกษา

2.2 การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ และปรับเปลี่ยนการเก็บรวบรวมข้อมูลจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีจากแบบสอบถามเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการระดมสมองเพื่อให้ผลการศึกษาไม่มีมิติที่กว้างและสะท้อนผลการศึกษาที่แท้จริงเพิ่มขึ้น

2.3 การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษา โดยทำการศึกษาดัวแปรจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ในมิติอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานเพื่อให้ผลการศึกษาสะท้อนผลการศึกษาที่แท้จริง

References

- Aaker, D.A., V. Kumar., & G.S. Day. (2012). *Marketing research*. 11th ed. New York : John Wiley & Sons.
- Damchu, L., & Chanowan, P. (2017). The desirable characteristics development of accountants in establishment for approaching to Asian economic community. *The 8th Hatyai national and international conference, Hatyai University*. 917- 933. [in Thai]
- Department of Business Development. (2018). *Juristic person information and business type in Thailand*. <https://datawarehouse.dbd.go.th> [in Thai]
- Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage of His Majesty the King. (2018). *Code of ethics for professional accounting*. <https://www.tfac.or.th/upload/9414/5HnUcQr4Rn.PDF> [in Thai]

- Homsuwan, C. (2014). *Management and work skills affecting the performance of accountants in the perspective of fiscal administrators of Sub-District Administrative Organizations in Nakhon Ratchasima Province*, [Thesis, M.B.A]. Nakhon Ratchasima: Vongchavalitkul University. [in Thai]
- Jantimee, R., & Meemak, T. (2016). The accountant's code of ethics that affected accountant's working efficiency in the accounting offices in Muang District, Nakhon Rachasima Province. *The national and international graduate research conference 2016 graduate school, Khon Kaen University, Thailand and university Muhammadiyah Yogyakarta, Indonesia*. 1123-1131. [in Thai]
- Meemak, T., Boonsawart, R., & Khlipthong, C. (2016). The relationship between the ethics and professional skills of accountant's of the working efficiency working in accounting offices in nakhon ratchasima province. *The 7th Hatyai national and international conference, Hatyai university*. 653-664. [in Thai]
- Muengjun, C., Sudsomboon, S., & Tontiset, N. (2013). The relationship between the ethics for managerial accounting and accountants' work efficiency of auto parts manufacturing businesses in Thailand. *Journal of accountancy and management Mahasarakham business school, Mahasarakham University*, 5(3), 48-57. [in Thai]
- Sasee, J. (2019). *The relationship between professional accounting ethics and efficiency in the performance of accountants*. Independent Study, [M.Acc.]. Bangkok: University of the Thai Chamber of Commerce. [in Thai]

- Sriporn, T., Sudsomboon, S., & Ninlaphay, S. (2014). Relationships between accounting practice morality and job success of accountants of contractor construction businesses in Thailand. *Journal of Accountancy and Management*, 6(1), 79-91. [in Thai]
- Srisa-at, B. (2011). *Introduction to research* (9th ed). Bangkok: Suweerivasarn. [in Thai]
- Thapthanee, S. (2017). *Relationships between work honesty and work efficiency of accountants in education solution under office of vocational education commission*, [Thesis, M.Acc.]. Mahasarakham: Mahasarakham University. [in Thai]
- Yodchan, R., Tangpinyoputtikhun, Y., & Konthong, K. (2015). The relationship between transformational leadership and job efficiency of accountant of commercial banks in northeastern. *Journal of Accountancy and Management*, 7(3), 1-8. [in Thai]

Authors

Assistant Professor Dr. Supatra Rakarnsin
Accounting Program, Faculty of Management Science,
Buriram Rajabhat University
Tel.: 097-3296101 E-mail: Supatruk@gmail.com

Assistant Professor Dr. Em-on Sawaengwarot
Accounting Program, Faculty of Management Science,
Buriram Rajabhat University
Tel.: 081-9998357 E-mail: em_on.acc@hotmail.com

Assistant Professor Dr. Pakamat Butsalee
Accounting Program, Faculty of Management Science
Buriram Rajabhat University
Tel.: 095-6097614 E-mail: mon-noi@hotmail.com